

BEKTAŞİLİKTE OLMAZSA OLMAZ SEMBOLLERDEN ÇERAĞ VE YOLA GİREN CAN'IN ZİYNETLERİ: ARAKIYE, TESLİM TAŞI VE TIĞBENT

Gürkan ÖZEN*

Özet

Sembol, duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işarettir. Tüm kavramlar doğaları itibarı ile simgesel olup betimlemeleri simgesel bir anlam taşıyan yapay belirtilerdir. Bektaşilik de yaşamın içindeki her şey sembollere dayanır. Bektaşilikte olmazsa olmaz semboller; çerağ ve yola girmiş olan canın ziyinetleri olan Arakiye, Teslim Taşı ve Tığbent'dir.

Bektaşilikten nasip alarak Bektaşi eğitim düzeni gereğince eğitim gören kişiye Bektaşi denir. Bektaşikte verilen eğitim "bireyin kendini eğitmesi" prensibine dayalıdır. Bu nedenle nasipli kişi Bektaşiliğe giriş töreni niteliğindeki "Nasip Töreni" sonunda şu cümleyle gruba katılır: "Seni senden aldık, sana teslim ettik." Bu yazıda semboller ve Nasip Töreni üzerinde ayrıntılı bir şekilde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bektaşilik, Çerağ, Arakiye, Teslim Taşı, Tığbent, Nasip Töreni.

CERAG WHICH IS ONE OF THE CERTAIN SYMBOLS AND THE ORNAMENTS OF LIFE WHICH TAKE THE ROAD: ARAKIYE, DELIVERY STONE AND TIGBENT

Abstract

The symbol is a mark or a tangible object that states something that cannot be expressed by senses. All terms are symbolic because of their nature and their descriptions are artificial symptoms that have a symbolic meaning. Everything in life in Bektashism is based on symbols. Essential symbols of Bektashism are; Cerag and Arakiye that are ornaments of life which take the road, delivery stone and Tighbent.

The person who has an education in accordance with the education order of Bektashi by sharing Bektashism is called Bektashi. The education in Bektashism is based on the principle of self-education. For this reason, at the end of the Sharing Ceremony that is qualified as an entrance ceremony to Bektashism, sharing person joins the group by saying the following sentence: "I have received from you, you've delivered." In this article, symbols and sharing ceremony are handled in a detail way.

Keywords: Bektashism, cerag, arakiye, delivery stone, tighbent, Sharing ceremony.

* Ankara, Türkiye

Giriş

Bektaşilik, hür düşünceye sahip, taassup içinde olmayan, kendini bilme ve aydınlanma yoluna açık insanların eğitim aldığı bir yoldur. Mürşit dediğimiz eğitimci bu eğitimi soyut sembollerle değil; somut, elle tutulan, gözle görülen sembollerle vermeye çalışırlar.

Bektaşilikte sembollerin en yoğun olarak kullanıldığı yerler Bektaşî Meydanlarıdır. Ayrıca Bektaşilik temel eğitime dair yaşam kuramlarını gündelik hayat tarzına indirgediği için yaşamın içindeki her şey ve her an onun için sembollerle doludur. O sembollerle kendisi ve çevresi için ifade edilen özellikleri bilmesi gerekir ki böylece onları yaşayıp yaşatabilsin. Bektaşî meydanlarının yoğun sembollerinden bazıları; Çerağ, Tahtı Muhammedi, On İki Post, Küre, Balım Sultan, Horasan Postu, Dar Makamı gibi her biri ayrı birer fikir, mana ve manevi değerleri içinde barındırıcı özellik taşıyan değerlerdir. Ayrıca gündelik yaşam içinde gördüğümüz, işittiğimiz, yediğimiz, içtiğimiz, aldığımız nefes ve yaşadığımız her an bizler için ayrı ayrı sembollerdir.

Bektaşilikte olmazsa olmaz semboller; Çerağ ve yola girmiş olan canın ziyaretleri olan arakiye, teslim taşı ve tiğbenttir. Talibe arakiyesinin teslimi yahut yolda olanların deyişi ile talibe arakiyesinin giydirilmesi, teslim taşının verilmesi, tiğbentin kuşandırılması yola giriş töreninde usulünce olur.

Bu törende öncelikle, Bektaşî erkânına göre içeri alınan nasipli canların meydana namaz kılabilmesi için, Baba Erenler canlara bakarak dervişe seslenir ve şu soruyu sorar: “Derviş, Aşk olsun! Bu canların namaz kılmaya mâni hâlleri var mı, eli yüzü yunmamış, arakiyesini giymemiş, teslim taşı ve tiğbentini kuşanmamış, başı okunmamış can var mı?”

Dervişin canlara inceleyip her şeyin tamam olduğunu, namaza mani bir hâl olmadığını belirtmesi üzerine, Baba Erenler erkân üzere namaza başlar. Eğer meydana canlardan ziyaretleri eksik olan veya başı okunmamış can varsa Baba Erenler bu canı meydana dışına alabilir, böylece can o günkü meydana namazında bulunamaz. Bu durum dışarıdan o can için ceza gibi algılsa da aslında bir cezai yaptırım değildir. O canın mahzun kalmaması için canı bir çeşit korumadır, denilebilir.

Çerağ (Mum): Bir meydanın açılabilmesi için mutlaka bir çerağın uyandırılması gereklidir. Tam düzenlenen bir meydana; Baba Çerağı, Horasan Çerağı, Tahtı Muhammedi üzerinde On İki Çerağ, Üçlü Kanuni Evliya Çerağı, Kürede iki çerağ ve Dede Baba veya Halife Baba meydana ise Dörtlü Hilafet Çerağları uyandırılmalı-

dır. (Bektaşî görüşünde, çerağ yakılır denmez, uyandırılır denir, söndürmek yerine sırlamak kelimesi kullanılır.)

Çerağ, genel anlamda Kurban'ı temsil eder. Can önce kendi nefsini kurban ederek yola girecek, başka bir birey, can olarak kendine ait hizmetlerini yerine getirecektir. Daha sonra yol ile ilgili çalışmalarına devam etmek isterse ve uygun görülürse kendinden evvel insanlığa hizmet ve bu yolda kendini feda etmesi gibi özellikleri yüklenecek, yine kurban olma özelliğini bu seferde derviş olarak devam ettirecektir. Buradan yola çıkarsak bu seferde “Çerağ = Derviş = Kurban” şeklinde düşünülecektir. Bu düşünce ile bakarsak Çerağ'ın anlamı; nurdur, ışıktır, aydınlıktır, bilgidir. O çevresini aydınlatırken kendisi de yanmakta, eriyip bitmekte, tükenmekte kısaca aydınlatma uğruna kendini feda etmekte, kurban olmaktadır.

Çerağın ifade ettiği somut aydınlığın, soyut düşünce tarzında kişiye sunacağı fikrî aydınlanma ve uyanmanın değeri büyüktür. Yola talip olan kişi bu yolda kendini eğitmek, aydınlanma yolunda öz benliğine hizmet etme gayretinde olmalıdır; önce kendini eğitecek sonra çevresine ve insanlığa hizmet ederek eğitimlerine katkısı olacaktır. Bunun için ise bu yola ve öğretilerine büyük, yeni bir aşk ve iman ile sarılmalı, çalışmalarını gönülden istekli olarak sürdürmelidir. Kişi hiçbir şey yapmadan, çalışmadan, araştırmadan sadece merak etmekle bu yolda birşey öğrenemez. Bunun için de esas eğitimin sunulduğu Bektaşî sofralarında ve Meydanda uygulanan erkânlarda, diğer törensel tüm toplantılar ve çalışmalarda çerağ uyandırmak, onun aydınlığından, uyanma fikrinden faydalanmak için mutlaka gereklidir.

Fotoğraf 1. Arakiye

Arakiye: Arak “ter” anlamındadır. Doç. Dr. Bedri Noyan Dede Baba, “Bektaşilik Alevilik Nedir?” (1987, 2. Baskı s.209) adlı kitabında arakiye ile ilgili şu bilgileri verir: “Eskiden kavuk giyildiği zamanlarda onun terden kirlenmemesi için kavuğun altına giyilen takye'nin bir adı da Arak-çin idi. Muhib ve Muhibbeler yani erkek ve kadın nasip alan Bektaşilere arakiye giydirilir, bunlar düz, yarım küre şeklinde, beyaz, kırmızı veya devetüyü renginde başlıklardır.

*Külâh-ı Hacı Bektaş-ı Velî'yi
Giyen idrak ede sırr-ı Alî'yi
Olur, ayine-i kalbi musaffa
Derununda bulur nur-u celi'yi.*

“Hacı Bektaş Veli’nin külahını başına giyen Hz. Ali’nin sırlarına erer. Gönül aynası parıldar, içinde apaçık nuru bulur.”

Arakiye başa giyildiğinde, bir çeşit giyenin başını, başın içindeki aklı, nuru (ışığı), bilgiyi, ilmi, daha doğrusu kişi yola girdikten sonra mürşidi tarafından kişiye yüklenen manevi ilmi, ledünni ilmi (Allah bilgisine ve sırlarına ait, Hz. Muhammed’e Allah tarafından ihsan olunan bilgi, Hakikati Muhammediyye veya Hakikati Ali’ye varışın bilgisi) gibi, asli bir bakış açısını, görüyü tanımlar. Yine Noyan’ın anlatımına göre eskiden Bacılar da Arakiye giyerlerdi. Sonraları aynı sembolik anlamı içerdiği düşünülen başörtüsünü kullanmaya başlamışlardır. Bu başörtüsü bölgesel olarak ya yeşil ya da beyaz renkli olarak kullanılmaktadır.

Talibe arakiyesinin teslimi yahut yolda olanların deyişyle, talibe arakiyesinin giydirilmesine gelince bu, *yola giriş* töreninde olur. Veriliş ve alınışla ilgili olarak yüklenen anlamları daha iyi pekiştirmek için yola girecek canın nasip erkânının, en azından o kısmını anlamak, anlatmak gerekir diyerek bundan sonraki açıklamasını yola giriş erkânının bir kısmının anlatılacağı bölüme bırakmayı, uygun gördük.

Teslim Taşı; 0,5 -1,5 cm. kalınlığında bir yüzü hafif konveks, kenarları 12 muntazam hilal şeklinde, çukurluğu olacak şekilde dilimli, 5-15 cm kadar çapı olabilen yuvarlak bir taştır. 12 dilimli olmasına pek çok anlamlar yüklenir.

Teslim Taşı, ortasından yukarıdan aşağıya, çapı boyunca içinden deliklidir. Buradan geçen bir bağ ile boyna takılan bir çeşit kolyedir. Bağın enseye gelen kısmı, ince deriden olur. Bağın teslim taşının içinden geçen ucu, alt tarafta özel bir şekilde örülmüştür. Öyle ki en altta dört halka şeklindedir. Bunlar dört kapıyı (Şeriat, Tarikat, Marifet, Hakikat) simgeler. Bu alt kısım, bazı bölgelerde ise bildiğimiz püskül şeklindedir. Püskül şeklen süpürgeye benzetilir. Bazıları kırmızı, bazıları ise beyaz veya yeşil renktedir. Bununla nefsin kötü hallerini süpürmeyi, böylelikle kalbin temizlenmesinin gereğini temsil ettiğini düşünülür. Renkler için ise yerine göre bazen beyaz ve ya yeşil Hz. Hasan’ı (zehirlenerek öldürüldüğü için), Kırmızı ise Hz. Hüseyin’i (boğazı kesilerek öldürüldüğü için) remz eder.

Fotoğraf 2. Baba Tacı

Taşın üst ve alt bölümünde bağın geçtiği deliklerin yanında, tespih tanesi gibi iki yu-

Fotoğraf 3. Çerağ

varlak bulunur. Bunlara Habbe denir. Bektaşilikteki genel kabulde yukarıdaki Habbe, Hz. İmam Hasan; aşağıdaki Habbe, Hz. İmam Hüseyin-i Kerbelâ Efendilerimize, taşın kenarlarındaki hilal şeklindeki girintiler ise On İki İmam Efendilerimize işaretler.

Taşın dış yüzü Hz. Hatice tül Kübra, iç yüzü Fatıma-tüz Zehra Hazretlerine işaretler. Bağın enseye gelen kısmındaki ince deriye gelince bu İsmail Peygamber için inen kurbanın derisi veya Enel Hakk şehidi Nesimi Sultan'ın yüzülen derisine işaretler. Kaytan diye tanımlanan bağı ise darağacında asılan yine bir başka Enel Hakk Şehidi Hallac-ı Mansur'un ipidir.

Eskiden, nasip alacak cana verilecek olan teslim taşının kaytanının derisi canın nasip kurbanının derisinden, bağı ise yününden elde edilen iple yapılır, nasip gününden bir veya birkaç gün önce deneyimli dervişler veya deneyimli bacılar hep birlikte usulüne uygun olarak bu teslim taşını hazırlarlardı. Teslim taşı, Hacı Bektaş taşı veya Balım taşı denilen hareli, eskiden daha çok yeşillere rastlanan, sonraları ise daha çok beyaz, yeşilimsi, pembemsi gibi renkleri bulunan Hacı Bektaş yakınlarında çıkartılan bir taştan yapılırdı.

Hacı Bektaş kasabası ve civarındaki bir inanca göre, Onyx taşı da denilen bu taşların oluşumu şöyledir: Hacı Bektaş'ın yaşadığı dönemde Ürgüplüler, Hz. Pir'e inanmazlar, hatta kendisini pek de sevmemişler. Bu yüzden onu zehirleyerek öldürmek istemişler. Onu seven oradaki Hristiyan Türkler, kendisine ilaç yapmışlar. Zehrin vücuda yayılmadan mideden, vücuttan atılmasını sağlamışlar. İşte bu taşların bu atıklardan veya atıkların bulaştığı taşlardan oluşmuş olduğu şeklindedir.

Doç. Dr. Bedri Noyan Dedebara, yine aynı eserinde Eski Türklerdeki sihirli bir taştan; "Eski Türklerin inancına göre, Tanrı onların atalarına Yada, Cada, Yat adı verilen sihirli bir taş vermiş. Bu taş büyük Türk Hakan ve Başbuğlarının, Büyük Kam'larının (ruhani reis) elinde bulunurdu. Bununla, lüzumlu hâlinde, yağmur, kar, dolu yağdırır, fırtınalar çıkartılabilirdi. Bu taşla bu gibi işleri yapanlara Yadacı da derlerdi. Eski Şamanların bu taşı kullandığını ve kar yağdırıp, fırtına çıkarttıklarını bizzat gören batılı müelliflerin yazıları vardır." şeklinde bahseder.

Tıǧbend: Nasip alacak olan canın nasip kurbanı olarak kesilen kurbanının yününden elde edilen iple, özel bir şekilde örülen, 2-2,5 metre uzunluğunda, yarım veya bir parmak kalınlığında bir çeşit yün ipten oluşan kemerdir. Nasip erkânında talibin beline bağlanan bu Tıǧbend kaidelere göre 12 gün boyunca belde, dahası ten üzerinde bağlı kalması tavsiye edilir. Bu durum tıpkı yeni doğan bebeğin annesine bağlı olduğu göbek bağının doğumdan sonra bir süre bebekte kalması, daha sonra düşmesi gibi algılanabilir.

Nasip töreninde Mürşid tarafından tekbirlenerek orta bölgesine Allah, Muhammed ve Ali ifadeleri ile üç düğüm atılır bu da “eline, diline ve beline sahip olması” simgeler. Bu düğümlerin bedendeki rahatsızlık ve tıǧbendin insanın teninde meydana getireceği kaşıntı ile kişinin nasip alırken verdiği sözleri ve yola olan bağlılığının unutulmaması, her daim aklımdayı hatırlaması simgelenmiştir.

Tıǧbend bir görüşe göre; Hz. İbrahim peygamberin oğlu Hz. İsmail’i kurban etmek üzereyken, yatırıp bir ayağı ve iki elini birlikte bağladığı ipten kalmıştır, bir diğer görüşe göre de Hallac-ı Mansur’un dara çekilirken (asilirken) boynuna takılan ipi ifade ettiği şeklinde düşünülür. Ayrıca Tıǧbend bir anlamda kişinin göbek bağıdır onunla yola bağlılığını ve Anasına (Rehberine), Babasına (Mürşidine), düsturunca Hakka bağını temsil eder.

Fotoğraf 4. Derviş Tacı

Eski sözlüklerde ise Tıǧbend, kılıç bağlayan veya kuşanan şeklinde geçmektedir. Bu kılıç farklı bir kılıçtır. Bir bakıma kuvvet, kudret kılıcıdır. Eskilerin bir kısmı da Tıǧbend’i Şed bağlamaya, Kemer bağlamaya eş tutarlar. Bu da insan veya insanlık için hizmete kalkmayı simgeler.

Nasip Erkânında Çerağ Uyandırma ve Talibe Ziyetlerin Teslimi:

Bu anlatımda, yapılan uygulamalarda geçen ayet ve tercümanların kendileri de başlı başına birer semboldür. Bu sembollerin ne ifade ettikleri ve yükledikleri anlamlar ile bunların kişiye verdiği sorumlulukların daha iyi anlaşılması için gerek okunan Kur’an ayetlerinin, gerek

Fotoğraf 5. Kamberiye

tercümanların Türkçe anlamlarını sunma gayretinde bulduk. Her uygulanan kural ve açıklamalar üzerinde düşünmek ve algılamak konuyu daha iyi kavramamıza yardımcı olur.

Nasip töreni uygulamasına geçildiğinde; hazırlanmış olan meydana önce Baba erenler girer, sonra diğer canlar kıdem sırasıyla meydana girerler. Kapıdaki nöbetçi

dervişin kapıyı açmasından sonra rehber nasip alacak canın tıg bendini, teslim taşıni adap üzere niyaz ederek üç yerinden dudaklarına, ardından da başına götürmek suretiyle mürşide teslim eder. Mürşit, nasip alacak canı meydana çağırır, sonra mürşit talibe: “Sen bu meydana hiç kimsenin tesiri altında kalmayarak aklın, mantığın ve şuurun yerinde olarak kendi arzunla mı geldin?” diye sorar. Aldığı olumlu cevaptan sonra, bu yolun melamet yolu, demirden leblebi, ateşten gömlek olduğu ile ilgili olarak nasihatlerde bulunur, arzu ederse vazgeçebileceğini belirtir.

Can hâlâ yola girmekte ısrarlı ise, o zaman Mürşit kefilinin, rehberinin olup olmadığını sorar. Kefilinin, kefaletinden sonra talip rehberine niyaz eder ve rehberine teslim edilir. Rehber talibin yakasından tutarak meydana dışarı çıkarır. Rehber talibi dışarıda bırakarak tekrar meydan odasına girer, rehberlik hizmeti göreceği için mürşidinden hizmet görür (rehberin başı okunur). Ardından Meydanda, Kutbul Âlem Hünkâr Hacı Bektaş Veli Efendimizin ve Destegir Balım Sultan Hazretleri'nin seyrisuluğu üzere nasip alacak canın çerağları, buhurları uyandırılır, gül suyu serpilir.

Meydanda, çerağları uyandırma erkânı; çerağcı derviş dara ve Horasan secadesine niyaz eder ve, “Ya Muhammed, ya Ali, pirimiz Hünkâr Hacı Bektaş Veli yardımcımız ola. Allah dost!” diyerek Kur'an-ı Kerim(48/1) Feth ve(61/13) Saff ayetlerini okur:

*“Bağışlayan, koruyan Allah'ın adı ile
Habibim, and olsun ki, sana çok büyük ve apaçık fetih ve zafer verdik.
Dünyadaki en büyük isteğiniz gerçekleşecek.
Allah'ın yardımı ile düşmanlarınıza üstün geleceksiniz.*

Sevdiğim, yakındaki zaferi inanan kullarına müjdele.”
Mürşide giderken Kur'an-ı Kerim (2/115) Bakara Ayetini okur:
Bağışlayan, koruyan Allah'ın adı ile

Fotoğraf 6. Kemer - Kuşak

*Ne yöne dönersen dön
Doğudan batıya, arzın her yönü Allah'ın
görüntüsüdür.*

İkram sahibi olan Allah'ın kendi yol göstericidir.

Mürşid Kur'an-ı Kerim (48/29) Feth Ayetini okur:

*Secde ederek alınlarında beliren nur,
Kalplerindeki imanın yansımasıdır.*

Mürşide, niyaz eder ve mürşidden delil çerağı üç yerinden öpüp "Bismillahirrahmanirrahim" diyerek alır.

Çerağcı Derviş Dara gelir ve:

*Aşk ile Allah Allah
Eyledim dergâhı hakka niyaz
Kıldım erenler huzurunda namaz
Aşk ile çerağları uyandıralım
Hakk erenler dergâhını nurlandıralım
Muhammed'in güzelliğine, ali nuruna
Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna
Muhammed ve onun yüce soyuna
Allah'tan salât ve selam olsun.*

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Çerağcı Derviş geri giderek Horasan Çerağından zerre alırken:

*Muhammed-Ali'den doğan nur, güneş ve ay gibidir
Fakiyr bir zerre alam, destur. Allah eyvallah.
Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna
Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna
Muhammed ve onun yüce soyuna
Allah'tan salât ve selam olsun.*

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Derviş nurun kaynağından çerağı uyardıktan sonra Darda:

*Aşk ile Allah Allah
Aklın rehberliğinde, ölümsüzlüğün sırrına
Uyandırdık çerağımızı, meydan nuruna*

*Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna
Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna
Muhammed ve onun yüce soyuna
Allah'tan salât ve selam olsun.*

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Çerağcı Derviş Dara gelir ve Kur'an-ı Kerim (33/45-46-47) Ahzap Ayeti'ni okur:

*Bağışlayan, koruyan Allah'ın adı ile,
Ey peygamber,
Seni biz, ancak insanlara doğru yolu göstermek,
Tanrı'nın izniyle onları hidayete çağırarak,
Sapıklıktan onları ayırmak ve
Aydınlatıcı bir mürid olmak üzere gönderdik.
Hak dinini kabul eden müminlere
Tanrı'nın büyük mükâfatlar vereceğini müjdele.*

Çerağcı Derviş bir ayak sola gider:
Aşk ile Allah Allah

*Doğru yola gidişin ışığındadır yüzün
Hakk'a benzer sûretin yapısındadır yüzün
Birlik yolcularına sevinç vermektedir yüzün
Kur'anın yalın görüntüsüdür yüzün
Ehram giyip hacca ziyaretir yüzün
Boyun eğmiş kişiler kiblesidir yüzün
Tüm yaratılanlardan ibarettir yüzün
Hem başlangıç, hem sonsuzdur yüzün
Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna
Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna
Muhammed ve onun yüce soyuna
Allah'tan salât ve selam olsun.*

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Çerağcı Derviş bir ayak ilerler ve:

Âşıklar, sadıklar, yanıklar, uyanıklar
Gül cemallerine aşk ...

Mürşit, "Aşk olsun." der. Çerağcı Derviş Taht-ı Muhammedi önüne gelir. Baba Sancağı Çerağını uyarırken:

*Aşk ile Allah Allah
Ermişlerin çerağı, kâinatın nurudur
İsteklerin, yalvarışların hedefi budur
Çerağlar uyanınca şükürde olalım*

Muhammed Ali'nin nuru ile aydınlanalım.

Üçlü Kanunu Evliya çerağını uyarırken:

Çerağlar uyandı, dervişler övündü

İmanımızla döşendi meydan

Evliyanın kanunu, Ali'nindir zaman,

Ermişlerin gücü, pir balım sultan.

Taht üzerindeki çerağlar uyarırken:

Çerağlar, âşıklar, sadıklar, uyandı

Din gününün sahibi, sırların âlimi,

Muhammed Ali nuruna ve onun yüce soyuna

Allah'tan salât ve selam olsun.

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Küredeki çerağları uyarırken:

Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna

Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna

Muhammed ve onun yüce soyuna

Allah'tan salât ve selam olsun.

Canlar hep birlikte salâvat getirirler. Çerağcı Derviş Tahtın önüne gelir:

Aşk ile Allah Allah

Bütün çerağlar velilerin kuralları ile uyandı

Fakirlere rehber oldu bu kurallar

Seçilmiş Muhammed'in ve arınmış Ali hürmetine

Gönülle kabullenip, uygulayalım onları

Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna

Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna

Muhammed ve onun yüce soyuna

Allah'tan salât ve selam olsun.

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Mürşid, Kur'an-ı Kerim Nur suresi (24/35) ayetini okur:

Bağışlayan, koruyan Allah'ın adı ile,

Tanrı göklerin ve yeryüzünün nûru'dur.

O sanki minber üzerine konmuş bir çerağdır.

Billur bir kandil içinde yıldız gibi parlamaktadır.

O çerağın yağı kutsal bir ağaçtan çıkar.

O öyle bir zeytin ağacıdır ki,

Ne doğuda ne batıda bulunmaz.

O çerağ ateş dokunmasa bile,

Kendi kendine uyanıp, ışık saçar.

Çünkü o nurların üstünde bir nurdur.
Tanrı insanları o nur ile doğru yola iletir.
İşte tanrı, insanlara böyle örnekler getirir.
Tanrı gizli açık her şeyi bilir.

Çerağcı Derviş, şu tercemanı çeker:

*Aşk ile Allah Allah
Övünülecek çerağları uyandırdık Allah aşkına
İki âlemde seçilmiş Muhammed Mustafa'nın aşkına
Kevser Irmağı sunucusu seçilmiş Ali aşkına
Kadınların seçilmiş Hatice ve Fatıma aşkına.
Hasan Hulki Rıza hem de Hüseyini Kerbela
On İki Velî İmam aşkına,
On dört masum, Al-i Aba'nın aşkına
Hazreti Hümkâr Kutbül Evliya'nın aşkına
Sonsuza kadar yansın yakılsın, aşıkânın aşkına.
Muhammed'in güzelliğine, Ali nuruna
Hasan, Hüseyin'in olgunluğuna
Muhammed ve onun yüce soyuna
Allah'tan salât ve selam olsun.*

Canlar hep birlikte salavat getirirler. Çerağcı Derviş Dara gelir:

*Aşk ile Allah Allah
Mustafa ve Ali'nin dergâh hakkı için
Hizmetimizi kabul etsin Allah
Erenlerden haklı, hayırlı himmet
Doğrusunu Allah bilir,
Allah eyvallah.*

Mürşid sırasıyla aşağıdaki gülbankları çeker. Muhibler de bu gülbankları secdede dinlerler:

*Aşk ile Allah Allah
Çerağlar uyandı, dervişler övündü,
İmanımızla, döşendi meydan
Evliyanın kanunu, Ali'nin zamanı,
Ermişlerin gücü, Pir Balım Sultan
Aşk ile Allah Allah
Ol şanı Cebraîl aydın ola
Gerçeklerin çerağı uyanmış ola
Erenlerin çerağı görünür ola*

*Aşk ile Allah Allah
Sevgili Muhammed, seçilmiş Ali,
ve bütün imamlar aşkına
Bizlere kemlik edenlere iyilik etmekten ayırmaya.
Allah erenlere insaf vere.
Yedi iklim çar köşe gözcüsü Balım Sultan,
Cümle dem erenleri horasan pirleri destekcimiz ola.
Kerimlerin nuru, Ali yüceliği, Velilerin ulusu,
Gülbangı Muhammedi, Balım Sultan hürmetine,
Pirimiz üstadımız hünkâr Hacı Bektaş Veli
Zamanına ve devrine,
Hü diyelim. hü...
Allah allah
Dervişin hizmeti hak ola
Hedefi aydınlık, günahları af ola,
Hak erenlere hizmetleriyle, bağışlanmış ola,
Ve hizmetlerinde devamlı ola.
Gerçeğe hü.*

Çerağcı Derviş elindeki delili sır ederken:

*Ulu velilerin aydınlığı ile
Muhammed nuru gizli iken, görünür oldu...*

Sırlanmış olan delili üç yerinden öperek mürşide verir. Horasan Seccadesinin önünde:

*Görünen ve gizli, ortada ve saklı
Bütün erenlerin, gül yüzlerine aşk.*

Mürşid de "Aşk olsun." diye karşılık verir. Çerağcı Derviş, meydan niyazı yapar ve yerine oturur. Daha sonra nasib erkânını uygulamak için, rehber niyaz ederek meydan dışına talibin yanına çıkar. Uyanan çerağlar ile aydınlanma yolundaki gayretlerimiz bizlere şunları hatırlatabilir: Kur'an-ı Kerim, Nur Suresi (24/35) ayetinde ifade edilen özelliklere bakarsak, bu ayette adı geçen kandil vücuttur, fitil kalptir, ışık ise batısı ve doğusu olmayan nurdur. Bir kimsenin kalbinde bu nur uyandı mı ona öncesi ve sonrası, sınırı yoktur. İşte yeni nasib alan canda bu çerağ uyandırılmak istenir. Bu uyanışta en önemli faktör nasib alan canın kısmeti, kabının genişliği, ilgisi, kısaca Aşk'ıdır.

Talibin meydana getirilip mürşidine teslimi aşamasında rehber talip ile birlikte meydan kapısı dışında dururlar, rehber kapıya üç defa vurur ve her seferinde;

Rehber: Bism-i Şah! Allah Allah!

Ya müfettihü'l –ebvab: Ey kapıları açıcı! Bu kapıyı hayr ile aç.
 Ya müfettihü'l –ebvab: Ey kapıları açıcı! Bu kapıyı hayr ile aç.
 Ya müfettihü'l –ebvab: Ey kapıları açıcı! Bu kapıyı hayr ile aç.

Mürşitten 3 kere cevap gelir:

İftehlena *ya hayr el bab: Hayırlı kapılar açılsın.*
 İftehlena *ya hayr el bab: Hayırlı kapılar açılsın.*
 İftehlena *ya hayr el bab: Hayırlı kapılar açılsın.*

Rehber “Bismillahirrahmanirrahim” diyerek kapıyı açar ve talibin yakasından tutarak birlikte içeri girerler, tıpkı bebeğin yeni bir yaşama doğumunda, ebenin yardımını gibi. Kapı sırlanır (kapatılır). Rehber eşik tercümanı çeker. Tercüman kelimesi burada tam anlamı ile kullanılır, içinde bulunulan hâlin anlatılması veya duygu ve düşüncelerin bir çeşit ifadesi gibi. Eğer okunan Kur’an’dan ayet ise “Bismillahirrahmanirrahim” diye başlar. Tercümanlar ise “Bismi-Şah Allah Allah” veya “Bismi-Aşk Allah Allah” diye başlar.

Bismi şah Allah Allah,

Çün eşiğine koymuşum can ü seri, (Senin eşiğine can ile baş koymuşum)
 Na vücudum saf ola hem cü zeri, (Vücudum erimiş saf altın gibi olmuş)
 Niyazım budur ben fakire kıl nazarı, (Dileğim fakire bir bakış sunman)

Destur ya Hacı Bektaş Veli, ya Muhammed, ya Ali.

Rehber, uygulayacağı erkân için mürşitten icazet isteyeceği tercümanı okur. Aldığı onay ile tekbir getirerek mürşide gelir. Rehber talibin yeni bir yaşama doğmasını ifade eden, Kur’an-ı Kerim, Yusuf Suresi 101. ayetini okur.

Bismillahirrahmanirrahim, Tevefenni müslimen ve'l-hıknı bi's-salihin:

Bağışlayan ve koruyan allahın adıyla, sana bağlı olduğum haldeyken canımı al ve beni Müslüman, iyi bir insan olarak, doğruların bulunduğu yere sal.

Kur’an-ı Kerim, 76. Dehr (insan) Suresi 28. ayetini okur.

Bismillahirrahmanirrahim. Ve iza şî'na beddelna emselehüm tebdila:

Bağışlayan ve koruyan Allah'ın adıyla, Onları biz yarattık ve güçlendirdik. İstedüğümüz zaman onları yok eder ve yerlerine başka insanlar yaratırız. (Bu ayetten de anlaşılacağı üzere nasip alacak canda değişecek bazı haller olacaktır. Can nasip aldıktan sonra artık o eski can olamaz. Bu meydandan sonra can yaşantısı içinde bazı şeylerden vazgeçecek, bazılarını da yüklenecektir.)

Rehber talibin başından arakesini alıp yine adap üzere niyaz ederek mürşide teslim eder (Bacılar için başörtüsünü, erler içinse eski zamanda keçeden günümüzde

ise daha ziyade beyaz patiskadan yapılmış olan bir çeşit takkesini).

Rehber arakiyeyi teslim ettikten sonra, mürşitten, nasip alacak kişinin tığbendini alıp talibin boynuna dolar, tığbendin uçları rehberle talibin sağ ellerinde, avuçlarında toplanmış olduğu hâlde, rehber talibin sol kolu altından sağ elini sokarak onun sağ elinin başparmakları birbirine karşı ve iç içe temas hâlinde tutar. Tören süresince beraber buldukları vakitte hep böyle kalırlar, sol elleri ise niyaz durumunda yani göğüslerindedir. Erkan üzerine uygulanan dualar ile tercümanlar okunur. Dört Kapı Selamı vermek üzere, beraberce bir adım atıp mühür vururlar.

Rehber: *Esselamü aleyküm ey şeriat erleri.*

Mürşid'den cevap gelir: *Ve aleyna aleyküm esselam ve rahmetullahi ve berekatihî şeraite azm edip gelen canlar.*

Rehber: (20/55) Taha Suresi:

“Biz sizi topraktan yarattık, yine toprağa vereceğiz. Sonra topraktan bir daha çıkaracağız.”

Bir adım daha atarlar: *Esselamü aleyküm ey tarikat şahları.*

Mürşid'den cevap gelir: *Ve aleyna aleyküm esselam ve rahmetullahi ve berekatihî tarikate azm edip gelen canlar.*

Rehber: (7/12) Araf Suresi: *“İblis ben Âdem'den hayırlıyım, ondan daha şerefliyim. O'nu topraktan, beni ateşten yarattın.”*

Bir adım daha atarlar: *Esselamü aleyküm ey marifet arifleri.*

Mürşid'den cevap gelir:

Ve aleyna aleyküm esselam ibadullahi salihin ve berekatihî marifete azm edip gelen canlar.

Rehber: (3/103) Ali İmran (66/8) Tahriym Suresi: *“Hepiniz Allah'ın emirlerine sıkı yapışın. Yaptığınız günahı bir daha yapmamak için tevbe edin.”*

Rehber ve Talib bir adım daha atarlar:

Esselamü aleyküm ey hakikat kâmilleri.

Mürşid'den cevap gelir:

Ve aleyna aleyküm esselam ve rahmetullahi ve Berekatihî hakikate azm edip gelen canlar.

Rehber: (7/172) Araf suresi:

“Ulu Tanrı'muz, sen bizi yaradan ve yoktan var eden biricik tanrımızsın.

*Semi'na ve eta'na.
Buyruklarını işittik ve kabul ettik."*

(5/7) Maide suresi:

Bu dört kapı selamına pek çok anlam yüklenir. Bunlardan biri de şöyledir:

Nasibinde varsa can gereklerini yerine getirdiğinde şeriat kapısında vücudunu tanır. Tarikat kapısında ruhu ile tanışır, marifet kapısında bu ruhun güzellikleri ile tanışır, bilişir. Hakikat kapısında ise bu güzelliklerin en üstü olan Hakikati Muhammediye'yi, Hakikati Ali'yi yaşamaya başlar.

Daha sonra can, rehberi ile birlikte Taht-ı Muhammedi önüne gelir. Rehbe-Talibi Mürşide sunar ve onayını arzu eder. Mürşid, canların rızasını ister, tüm canların rızasını aldıktan sonra Mürşid, Talibin yola devam etmesi için gerekli izni verir. Rehber: Kur'an-ı Kerim Ahzap (33/56) ayetini okur: "Tanrı ve melekleri Peygamber Muhammedi saygı ile anarlar." deyip, Talibi Mürşide teslim eder. Tığbendli elini Mürşidin sağ eline verir. Talib, Mürşidin önünde diz çöker ve eteğini tutar. Rehber de Talibin arkasına çöker ve sol elini sırtına bastırır. Mürşit, talibe telkin verir ve Kur'an-ı Kerim Tahriym(66/8) ve Nisa (4/136) ayetlerini okur:

"Ey müslümanlar, yaptığımız günahı bir daha yapmamak üzere tevbe edin. Ey müminler. Siz Tanrı'ya Peygamberlerine ve ona gönderilen Kur'an'a ve ondan önce gelen Peygamberlere indirilen kitaplara inanın."

Talib, Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Telkinden sonra, Mürşid'in her sorusuna "Eyvallah" diye karşılık verir.

*Ya hay, ya hay, ya hay.
Allahü ekber, Allahü ekber, Allahü ekber.
Erenler meydanında pir huzurunda mürşidine teslim oldun mu?
Yalan söyleme, haram yeme, zina ve livata etme, elinle koymadığın şeyi alma.*

Gözünle gördüğünü ört, görmediğini söyleme. İşittiğini faş etme.

*Gelme gelme, dönme dönme, gelenin malı, dönenin canı.
Baş üryan, sine püryan,
Bu meydanda nice başlar kesilir hiç olmaz soran.
İbret ile bak, hilm ile söyle. hakikat ile marifeti nefsinde toplar.
Kâmil insan ol. Hakkı kendinde mevcut bil.
Küçüğüne izzet, büyüğüne hürmet et.*

Allah-Muhammed-Ali'ye On İki İmam, On Dört masumu pak, on yedi kemerbeste,

Hanedan-ı Ehl-i Beyt'e iman ve ikrar ettin mi?

Ey ulu Allah'ım sana ve senin gönderdiklerine inandık. Ulu Allah, kendisinden başka allah olmadığını bildirdi. Allah katında İslamiyet'ten başka gerçek bir din yoktur.

*Habibim, bana her şekilde yalvarmada bulun
Geceyi gündüze, gündüzü geceye çevirirsin.*

(3/16, 26, 27 Ali İmran)

*Kazaya razı olup kadere bağlandın mı?
Gece ve gündüz Allah-Muhammed-Ali'yi Mürşidin vasıtasıyla bir bildin mi?
Kaza ve kederi, celal ve cemali bir tanıyıp,
Narına, nuruna eyvallah dedin mi?*

*İnsanlara verdiğimiz ağır yükleri, yüce göklere, yerlere ve yüksek dağlara
yükleseydik, biz bu ağır yükü taşıyamayız deyip bunu taşımaktan çekinirlerdi.*

(33 / 72) Ahzap

*Sureti Haktan görünen münafıkların sözüne, düzmelerine aldanıp erenler
yolundan ayrılırsan, mahşer gününde yüzün kara olsun mu?*

*Erenler cellâdı Hacım Sultan'ın gazabı üzerinde olsun mu?
Cennete girenler, meleklerin tanrı arşı etrafını çevirdiklerini,
Tanrı'yı övdüklerini ve Tanrı adını her zaman andıklarını görürler.*

(39 / 75) Zümer

*Nacilerin pişuvası İmam-ı Caferi Sadık aleyhisselamın ve pir-i nazenin Hacı
Bektaş Velî kuddüse sırreh efendimizin
içtihamı üzere hak denileni hak,*

Fotoğraf 7. Palenk Taşı

Batıl denileni batıl bildin mi?

*Muhammed Mustafa Sallallahu
Taala Efendimizi mürşid,
Aliyyel Mürteza Keremallahu
Veche Efendimizi rehber tanıdın mı?
Aşk ile Allah Allah
Allah hakkında türlü türlü
hazeyan ve safsatalar saçmalayan
müşriklere söyle.*

(17 / 111) Esra

*Ey Peygamber, kafirler ve
münafıklarla savaş.*

(66/9) Tahriym

*Hz. Peygamberin sevdiğini sevip, kabul ettin mi?
Yalnız Ehl-i Beyt'ime katıksız bir sevgi istiyorum.*

(42/23) Şura

Hz. Peygamberin sevmeyip, inkâr ettin mi?

*Allah-Muhammed-Ali, Hünkâr Hacı Bektaş Velî ikrarında sabit kadem eylesin.
Rehberini ana, Mürşidini baba bil.*

Bu telkini aldın mı? Kabul ettin mi? Ettin mi? Ettin mi?

Hudeybiye'de söz verenler Tanrı'ya söz vermiş olurlar. Tanrı onların söz verdiği şahit oldu. Çünkü tanrı'nın kudret eli onların ellerinin üstünde idi, verdiği sözde durmayarak, eski bildiklerine dönenler, tanrı'nın hışmına uğrayarak kendilerine yazık ederler. Kim bu sözleşmeyi yerine getirirse ulu tanrı onlara umduklarından daha çok bağışlarda bulunur.

(48/10) Feth.

Ulu Tanrı'ya hamdolsun ki.

(18/1) Kehf

Yalnız o kalacaktır.

Her şeyin koruyucusu bağışlayan ve koruyandır.

(55/27) Rahman

Yemin ve verilen telkinler neticesi; Mürşid Tığ-ı bendi eline alır, ortasına, takriben bir karış yanlarına olmak üzere üç düğüm atar. Her düğümde: Kur'an-ı Kerim 112 İhlas Suresini okur: Rahman ve rahim olan Allah'ın adı ile de ki, Yüce Allah ehad'dir (tektir), Allah samed(halis, saf, katıksız, som altın gibi, kendinden başka hiç bir şey olmayan), o, doğurmadı, doğmadı. Ona hiçbir şey denk olmaz, ortağı da yoktur, o ehad'dir (tekdir).

"Azamete hüda tekbiyren kebiyra. Allahü Ekber, Allahü ekber ve lillahil hamd." diyerek tığbendi tekbirler. "Allah Muhammed-Ali" diyerek, Talibi düğümlere niyaz ettirir.

"Elin tek, dilin pek, belin berk olsun." Burada Edeb tavsiye edilir, "Edeb bütün tasavvuf okullarında son merhaleidir." deyip, Tığbendi Talibin beline bağlar.

Mürşid, Teslim taşını eline alır: Kur'an-ı Kerim Ahzab (33/56) ayetini okur:

Bağışlayan ve koruyan Allah'ın adı ile Allah ve melekleri, Peygamber Muhammed'i

Fotoğraf 8. Teslim Taşı

saygı ile anarlar. “Ey Müslümanlar siz de ona salad ve selam verin. Azameti hüda, tekbiryen kebiyra.”

“Allahü Ekber, Allahü Ekber ve lillahil hamd.” diyerek, taşı tekbirler. Taşa: “Allah Muhammed-Ali” diyerek, niyaz ettirir ve Talibin boynuna takar. (Burada teslim taşının yukarıda bahsedilen özelliklerine Muhammed Ali’nin yolu ile ulaşılır).

Mürşid, Arakiyeyi veya başörtüsünü eline alır: Fatiha Suresini okur:

“Bağışlayan ve koruyan Allah’ın adı ile,

Âlemleri yaratan Tanrı’yı överim. Çünkü o dünya nimetlerini hiçbir ayırım gözetmeden bütün insanlara bağışlar. Ancak, ahiretteki mükâfatlarını yalnız inananlar için

hazırlamıştır. Kıyamet gününde insanların dünyada yaptıklarından hesap soracak O’dur. Biz O’na inandığımız için yalnız O’na kulluk eder yalnız O’ndan yardım bekleriz. Ey yüce Tanrı’m bize doğru yolu göster, dünyada ve ahirette mutluluğa götüreceksin o doğru yolu bizden esirgeme ve bizi senin hışmına uğrayan yolunu şaşırılmış sapıklarından eyleme.”

“Azameti Hüda, tekbiryen kebiyra. Allahü Ekber, Allahü Ekber ve lillahil hamd.” diyerek Arakiyeyi tekbirler.

“Allah-Muhammed-Ali” deyip, arakiyenin üç yerine niyaz ettirir.

Mürşid, başparmağı ile Talibin alnına bir (ELİF) çeker ve arakiyesini giydirir.

Malumdur ki, Fatiha Suresi hem Mekke’de hem de Medine’de olmak üzere iki kere indirilmiştir. Bu törende de nasip alan cana mürşidi tarafından Fatiha’sı verilmiş olur, bu da yaşamış olduğu ikinci doğumu tanımlar.)

Mürşid, başını okur ve Kur’an-ı Kerimden ilgili ayetleri okur:

“Bağışlayan ve koruyan Allah’ın adı ile

Ulu Tanrı’yı her bir noksan sıfatından tenzih ederiz. O kudret sahibi Tanrı, bir gece başlangıcında kulunu, Mescid-i Haram’dan (Mekke), tasavvufi görüşe göre, birlikte çokluk vahdette kesretten alıp, Mescid-i Aksa’ya (Kudüs’e) götürdü.

(Yine tasavvufi görüşe göre, çoklukta birlik, kesrette vahdet’e götürdü).

Bu o’nun imanının kuvvetlenmesi içindi. Tanrı her şeyi görür ve işitir. (17/1)

Esra

“O’ndan başka Tanrı yoktur ve ondan başka her şey yok olacaktır. Hüküm ancak O’nundur. En sonunda O’na döneceksiniz.” (28/88) Kasas

Allah Allah

Sırrı hak hanedan-ı Muhammed-Ali

Tac ül arifin, gavs el vasilin, kutbül rahmani heykeli nurani Pir Hünkâr Hacı Bektaş Veli El Horasani El Nişaburi.

Azameti hüda, tekbiren kebiyra.

Pir-Üstad-Nefes kanunu evliya, erkân-ı meşaih biizni halife. Havalet ya şah...

Mürşid, Talibin önce sağ, sonra sol kulağına:

“Allahü ekber, Allahü ekber ve lillahil hamd.” diyerek tekbirler, sonra sağ elini sırtına tutarak:

Aşk ile Allah Allah

Yüz aklığına, sırt peklığıne, tarik haklığına, yunak paklığına, dost muhabbetine, pir gayretine, Muhammed dinine, Ali uğruna, İmam Cafer katarına, düldül yüklüğüne, Zülfikar keskinliğine, “La feta illa Ali la seyfe illa Zülfikar” pirimiz hünkârimız Hacı Baktaş Veli, nebimiz Ahmed-i Muhtar, Allahü ekber, Pir-Nefes-Üstad kanunu evliya, erkân-ı meşaih biizni halife. Havalet ya şah. Tacın mübarek olsun, Yüzün ak olsun.

(Can bütün bu tavsiyeleri hakkıyla yerine getirirse iki cihanda da yüzü ak, giydirilmiş olan bu tac (arakiye) bereketli olur.)

Fotoğraf 9. Tiğbent

Mürşid:

“Var Rehberi'nin emrinde bulun.” diyerek Talibi Rehber'ine teslim eder. Rehber ve Talib ayağa kalkarlar. Rehber Dar'da:

Aşk ile Allah Allah

Hamdülillah kim ben oldum bendei hası hüda

*Canu dilden aşk ile hem çakeri al-i aba
Rahı zulmetten çıkıp doğru yola bastım
kadem*

*Habı gafletten uyandım, can gözüm
kıldım küşa*

*Oniki imam bendesiyim ben güruhi
nacide*

Yetmiş iki fırkadan oldum beri dahi cüda

*Mezhebim hak caferidir gayriler batıl dürür
Pir ü üstadım Hacı Bektaş Veli kutbül evliya.
Hak deyip bel bağladım ikrar verip erenlere
Mürşid'im oldu Muhammed, rehberimdir Mürteza.
Bercemali Muhammed, Kemali İmam Hasan, İmam Hüseyin,
Be Hakkın Nuru Muhammed-Ali Ra Bülende Salâvat...*

Canlar hep birlikte salâvat getirirler.

Rehber, Talibe meydandaki diğer menzilleri (makamları) de gezdirir, tanıtır.

Bunlar canın yapabilecekleri, bu yoldaki olabilirliklerle, dahası hizmetleri ile ilgilidir. En sonunda ise Dar denilen makama gelinir. Buraya Dar-ı Mansur da denilir.

Burada rehber can'a: "Seni senden aldık, Sana verdik. Var kendine mukayyet ol." diye tavsiyede bulunur. Kendine mukayyet olmaz ise gidilecek yer de tanımlanmış olur.

Daha sonra niyazlaşmalar neticesi nasip töreni sona erer.

Nasip alan cana yapılan aşı tutmuş ise o artık bambaşka bir can'dır. Yeni huylarla bilgilerle, ilmi ledün ile, kuvvet ve kudretle donanmıştır. "Dervişlik olaydı Tac ile hırka, biz de alırdık otuza kırka." diyen Yunus Emre gibi bütün bu sembolleri sadece madde diye görmemek gerekir. Madde, madde ile alınabilir, ama maneviyat, işte o durumda madde (can, ten)den geçmek gerekir. Ancak maneviyatla yol alınabilir. Bunların da layık olana verilmesi gerekir. Aksi olursa; Arakiye ağlar, Teslim taşı ağlar, Tığbend ağlar. Mürşitler de bundan sorumludurlar.

Fotoğraf 10. Tığbent

Bu erkân dışında yukarıda bahsi geçen asli kıymetler içinde özellikle arakiye üzerine giydirilen Dervişlik ve Babalık alametlerinden olan on iki dilimli taç, yüksek sembolik değerleri taşıyan bir başka öğedir. Ayrıca görev ve sorumluluklarını ifade eden birçok kıymetli sembol daha kapsamlı ve açıklamalı olarak, Mürşit tarafından yeni Derviş'e veya Baba'ya yükümlülükleri ile sunulur, anlamları yüklenir yani giydirilir.